

Abstrakt

Tato rigorózní práce se zaměřuje na problematiku zákazu mučení a jiného nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání jakožto jednoho ze základních lidských práv. Základním cílem této práce je zkoumání toho, jak je toto právo upraveno a garantováno na mezinárodní úrovni v rámci univerzálního systému ochrany Organizace Spojených národů (OSN), jakož i v rámci systému regionálního – Rady Evropy, a jak je tato úprava provedena a naplňována vnitrostátním právem České republiky. Práce vymezuje základní definice pojmu mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, zkoumá základní mezinárodní a vnitrostátní instrumenty a mechanismy ochrany proti mučení a jiným formám špatného zacházení, vysvětluje jejich rozsah, činnost a kompetence a navzájem je srovnává. V této souvislosti pak práce posuzuje, jaká úprava je zakotvena na úrovni vnitrostátní a zda tato úprava plně odpovídá základním mezinárodním lidskoprávním standardům a požadavkům. Díky tomuto srovnání práce objevuje dílčí oblasti, ve kterých vnitrostátní právní úprava a aktuální situace v České republice není zcela dostačující, a které by se měly proto pozměnit tak, aby byly plně v souladu s mezinárodními požadavky. Práce se také zaměřuje na závazky, které České republice z práva nebyť mučen či podroben jiným formám špatného zacházení na mezinárodní úrovni vyplývají a zaměřuje se na to, jakým způsobem jsou tyto závazky na vnitrostátní úrovni prováděny a naplňovány.

Těžištěm této práce je poukázat na aktuální problémy, se kterými se Česká republika v souvislosti s ochranou a zajištěním tohoto práva potýká. Mezi analyzované otázky se řadí problematika vězeňství, přeplněnosti věznic, sterilizací či kastrací, používání omezujících opatření ve zdravotnictví či testování sexuální orientace v azylovém řízení prostřednictvím falometrie. Každé z těchto témat je podrobně analyzováno z hlediska záruk ochrany, které jsou mezinárodními a národními instrumenty a mechanismy ochrany nastaveny. V návaznosti na provedenou analýzu je pak hodnoceno, zda tyto otázky mohou dosáhnout porušení zákazu mučení a jiných forem špatného zacházení. Díky znalosti, která je získána v průběhu této práce, je potom dílčím cílem pokusit se nabídnout vhodná řešení těchto problémů.